

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ «ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο : ΤΟ ΧΡΗΜΑ

ΘΕΜΑΤΑ

1. Να διαπιστώσετε αν οι ακόλουθες προτάσεις είναι σωστές ή λανθασμένες και να κυκλώσετε το **Σ** αν είναι σωστή ή το **Λ** αν είναι λανθασμένη:

α) Αν δεν υπήρχε το χρήμα, κάθε εμπόρευμα θα είχε τόσες ανταλλακτικές αξίες όσα και τα υπόλοιπα εμπορεύματα. Δηλαδή πολλές χιλιάδες ανταλλακτικών αξιών. Σ Λ

β) Η αναγκαστική κυκλοφορία του χαρτονομίσματος συνίσταται στην υποχρέωση των συναλλασσομένων να αποδέχονται το χαρτονόμισμα στις συναλλαγές τους. Σ Λ

γ) Τα υψηλότερα επιτόκια έχουν οι καταθέσεις όψεως, ενώ τα χαμηλότερα οι καταθέσεις προθεσμίας. Σ Λ

δ) Ο τόκος αποτελεί, με αυτή την έννοια, το κόστος δανεισμού, δηλαδή την επιβάρυνση που έχει ο δανειολήπτης για τη χρησιμοποίηση χρήματος που δεν ανήκει στον ίδιο. Σ Λ

2. Να αναλύσετε τις ιδιότητες του χρήματος.

3. Να περιγράψετε τις δύο βασικές κατηγορίες χρήματος, το περιεκτικό και το παραστατικό.

4. Τι γνωρίζετε για την επιταγή ως μορφή πιστωτικού χρήματος.

5. Ποιες είναι οι βασικές κατηγορίες καταθέσεων;

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

2. Πρώτον, πρέπει να είναι κοινώς αποδεκτό, δηλαδή αποδεκτό από όλους τους συναλλασσόμενους, από το σύνολο τον πληθυσμού.

Δεύτερον, η ανταλλακτική του αξία πρέπει να είναι τόση, ώστε να εξυπηρετεί τις περισσότερες συναλλαγές που γίνονται καθημερινά.

Αν είχαμε καθιερώσει ένα πολύ ευτελές αντικείμενο ως χρήμα, λόγω χάρη τη θαλάσσια άμμο, θα έπρεπε να κουβαλάμε τόνους καθημερινά για να εξυπηρετήσουμε τις ημερήσιες συναλλαγές μας.

Αν είχαμε καθιερώσει ως χρήμα τα διαμάντια, η αγορά μιας εφημερίδας θα ήταν σχεδόν αδύνατη.

Η προσαρμογή της ανταλλακτικής αξίας του χρήματος στην αξία των συναλλαγών που καλείται να εξυπηρετήσει το χρήμα, ερμηνεύει γιατί νομίσματα μικρής αξίας έχουν χαθεί από τις συναλλαγές, όπως παλαιότερα η δεκάρα, η πεντάρα, το εικοσαράκι και το πενήνταράκι, ενώ κυκλοφορούσαν νομίσματα μεγαλύτερης αξίας, όπως το πεντοχίλιο και το δεκαχίλιο.

Τρίτον, δεν πρέπει να υπόκειται σε ταχεία φυσική φθορά ή σε αλλοίωση.

Αν το χρήμα υπόκειται σε φθορά ή σε αλλοίωση δημιουργούνται προβλήματα αποδοχής του από το σύνολο των συναλλασσομένων. Η κυκλοφορία χρήματος που αλλοιώνεται με την πάροδο του χρόνου (π.χ., ένα ζώο ή ένα φυτικό προϊόν το οποίο μεταβάλλεται και φθείρεται εύκολα) ή που μπορεί εύκολα να παραχαραχθεί εμποδίζει την ανάπτυξη των συναλλαγών, κλονίζοντας την εμπιστοσύνη του κόσμου στο χρήμα.

Τέταρτον, το χρήμα, θα πρέπει να υποδιαιρείται σε μικρότερες μονάδες, ώστε να καλύπτει όλες τις πιθανές συναλλαγές.

Αν δώσουμε 100 € για ένα κουτί τσίγλες θα αντιμετωπίσουμε μάλλον τη δυσφορία του πωλητή ο οποίος πρέπει να βρει να μας δώσει ρέστα. Αν αγοράσουμε ένα σπίτι και πληρώσουμε με νομίσματα του ενός Ευρώ θα χρειαστεί να περάσουμε πολύ χρόνο μετρώντας και να καταβάλουμε

πολύ κόπο για να τα κουβαλήσουμε. Τα πολλαπλάσια ή τα υποπολλαπλάσια της μονάδας του χρήματος πρέπει να είναι τυποποιημένα και η αξία τους εγγυημένη. Αν κάποιος πάει στο περίπτερο και δώσει ένα χαρτονόμισμα των εκατόν πενήντα Ευρώ, είναι βέβαιο ότι ο περιπτεράς θα αρνηθεί να το δεχτεί.

3. Περιεκτικό είναι το χρήμα που στις λειτουργίες του ως μέσου συναλλαγών και ως μέτρον της αξίας των εμπορευμάτων έχει αξία ίση με την εμπορευματική του αξία. Περιεκτικό χρήμα ήταν όλα τα είδη και προϊόντα που έχουν χρησιμοποιηθεί ως χρήμα και τα οποία έχουν χρήσεις άλλες από εκείνες του χρήματος. Περιεκτικό χρήμα ήταν τα βόδια, το χρυσάφι ή οποιοδήποτε άλλο αντικείμενο κατανάλωσης.

Παραστατικό είναι το χρήμα του οποίου η αναγραφόμενη αξία αντιστοιχεί σε αξία μεγαλύτερη από την αξία του υλικού που το αποτελεί. Χαρακτηριστικό παράδειγμα παραστατικού χρήματος είναι τα χαρτονομίσματα και τα κέρματα. Η κυκλοφορία του παραστατικού χρήματος είναι γεγονός των νεότερων χρόνων του πολιτισμού. Προϋποθέτει την ύπαρξη μιας πλήρως εμπορευματικής οικονομίας, μεγάλο αριθμό συναλλαγών και υψηλό καταμερισμό της εργασίας, καθώς και εμπιστοσύνη των συναλλασσομένων ότι ο εκδότης του παραστατικού χρήματος εγγυάται πλήρως την αναγραφόμενη αξία.

4. Επιταγή είναι η μορφή χρήματος που αποτελεί εντολή προς την τράπεζα να εξαργυρώσει το αναφερόμενο ποσόν στον κομιστή (δικαιούχο) της επιταγής. Το ποσόν οφείλει να είναι ήδη κατατεθειμένο στο λογαριασμό του εκδότη της επιταγής στην τράπεζα, αλλιώς ο εκδότης της επιταγής μπορεί να αντιμετωπίσει οικονομικές και ποινικές κυρώσεις (ακάλυπτη επιταγή).

Σε κάθε επιταγή πρέπει να αναγράφεται το χρηματικό ποσόν, το όνομα του δικαιούχου-αποδέκτη της επιταγής ο τόπος και η ημερομηνία έκδοσης της επιταγής και η υπογραφή του εκδότη.

5. Οι καταθέσεις όψεως, που διακινούνται συχνά με ατομικές επιταγές.

Οι καταθέσεις ταμειωτηρίου, που είναι η συνηθέστερη μορφή λογαριασμού και επιτρέπει την κατάθεση χρημάτων ή την ανάληψη, όποτε ο ενδιαφερόμενος το επιθυμεί.

Οι καταθέσεις προθεσμίας, που είναι μια μορφή κατάθεσης με χρονικό περιορισμό. Δηλαδή, ο καταθέτης μπορεί να αποσύρει τα χρήματα που έχει καταθέσει ύστερα από ορισμένο χρονικό διάστημα. Αν τα αποσύρει νωρίτερα, χάνει ένα τμήμα του τόκου